

Ziņojums

**“Par Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja
darbību 2017.gadā”**

SATURS

1. Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja darbības vispārīgs raksturojums	3
1.1. Biroja juridiskais statuss, funkcijas, prioritātes un darbības virzieni.....	3
1.2. Sabiedrības līdzdalība	5
2. Biroja darbības rezultāti korupcijas novēršanā.....	8
2.1. Pretkorupcijas politikas izstrāde un ieviešana, izstrādātie attīstības plānošanas dokumenti un to izpilde, izstrādātie tiesību aktu projekti un to virzība.....	8
2.2. Starptautisko rekomendāciju izpilde un starptautiskā sadarbība	12
2.3. Valsts amatpersonu un sabiedrības izglītošana	14
2.4. Valsts amatpersonu darbības kontrole	16
3. Biroja darbības rezultāti korupcijas apkarošanā.....	18
4. Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas noteikumu izpildes un priekšvēlēšanu aģitācijas kontrole.....	20
5. Biroja personālpolitika un iekšējā kontrole	23
6. Biroja stratēģijas izpilde	26
7. Biroja budžeta līdzekļu izlietojums	29
8. Biroja darbības prioritātes 2018.gadam.....	30

1. Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja darbības vispārīgs raksturojums

Ziņojums par Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja (turpmāk – Birojs) darbības rezultātiem 2017.gadā sagatavots iesniegšanai Ministru kabinetā un Saeimā saskaņā ar Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja likuma 4.panta sestās daļas 4.punktu, kas noteic, ka Biroja priekšnieks ne retāk kā reizi gadā iesniedz Ministru kabinetam un Saeimai ziņojumu par Biroja darbības rezultātiem funkciju izpildē, par Biroja personālpolitikas attīstību un budžeta līdzekļu izlietojumu. Ziņojumā iekļauj Biroja darbības rezultātus rādītājus atbilstoši Ministru kabineta 2016.gada 16.augusta noteikumiem Nr.537 “Noteikumi par informāciju, kas iekļaujama ziņojumā, kuru Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs sniedz Ministru kabinetam un Saeimai”.

1.1. Biroja juridiskais statuss, funkcijas, prioritātes un darbības virzieni

Birojs ir tiešās pārvaldes iestāde, kas ir Ministru kabineta pārraudzībā, un pilda Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja likumā noteiktās funkcijas korupcijas novēršanā un apkarošanā, kā arī kontrolē politisko organizāciju (partiju) un to apvienību finansēšanas noteikumu izpildi un pārbauda, kā tiek ievēroti ierobežojumi, kas noteikti priekšvēlēšanu aģitācijai, aģitācijai pirms tautas nobalsošanas, aģitācijai par likuma ierosināšanu un aģitācijai par Saeimas atsaukšanas ierosināšanu.

Biroja virsmērķis ir vērsties pret korupciju ar likuma spēku un sabiedrības atbalstu, lai panāktu amatpersonām uzticētās varas godprātīgu izmantošanu valsts un sabiedrības interesēs.

2017.gada 15.jūnijā ar vienbalsīgu (par – 86, pret – 0, atturas – 0) lēmumu Saeima Biroja priekšnieka amatā apstiprināja līdz tam Militārās izlūkošanas un drošības dienesta amatpersonu Jēkabu Straumi. Stājoties amatā, Biroja priekšnieks par savām prioritātēm noteica Biroja kolektīva atjaunošanu, Biroja reputācijas stiprināšanu un valsts tautsaimniecības izaugsmes veicināšanu, apkarojot korupciju.

Pamatojoties uz ziņojumā “Par Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja darbību 2016.gadā” norādīto, Birojam 2017.gadā bija šādas darbības prioritātes:

1. Birojs pieejamo resursu ietvaros turpināja nodrošināt Korupcijas novēršanas un apkarošanas pamatnostādņēs 2015.–2020.gadam (turpmāk – Pamatnostādnes) iekļauto uzdevumu un starptautisko organizāciju sniegto rekomendāciju izpildi.

2. Lai mazinātu interešu konfliktu un prettiesiskas rīcības ar publiskas personas mantu un finanšu līdzekļiem iespējamību, kā arī lai izskaustu koruptīvus noziedzīgus nodarījumus publiskas personas institūcijās, tai skaitā tiesu varas institūcijās, un nodrošinātu efektīvu politisko organizāciju (partiju) un to apvienību finansēšanas kontroli, Birojs realizēja likumā noteiktās funkcijas korupcijas novēršanā, apkarošanā un politisko organizāciju (partiju) finansēšanas kontrolē, fokusējot savu darbību:

a) uz publiskas personas institūcijām, īpaši pašvaldībām un publiskas personas kapitālsabiedrībām, kas sniedz publiskos pakalpojumus vai realizē apjomīgus preču un pakalpojumu iepirkumus, vai ir iesaistītas Eiropas Savienības fondu apgūvē, īpaši

būvniecības, transporta, veselības aprūpes, IT tehnoloģiju un citās augstam korupcijas riskam pakļautajās jomās;

b) uz tiesu varas un tiesu varai piederīgajām institūcijām;

c) uz politisko organizāciju (partiju) un to apvienību darbību, nolūkā identificēt un izskaust prettiesisku starpnieku izmantošanu ziedojumiem partijām un atklāt partiju nelegālos finansēšanas avotus (“melnās kases”).

3. Birojs turpināja darbu pie politisko organizāciju (partiju) un to apvienību finansēšanas noteikumu pilnveidošanas, strādājot pie grozījumiem normatīvajos aktos, cita starpā precizējot ziedošanas kārtību partijām, lai mazinātu starpniecības iespējas un noteiktu ziedotājiem ierobežojumu gada ietvarā ziedot noteiktu procentuālu lielumu no saviem deklarētajiem gada ienākumiem.

4. Birojs turpināja stiprināt korupcijas apkarošanas funkcijas veicēju kapacitāti, nodrošinot darbinieku kvalifikācijas celšanu sarežģītu finanšu darījumu un ārvalstu amatpersonu kukuļošanas izmeklēšanā, kā arī turpināja risināt jautājumu par Biroja amatpersonu atlīdzības un sociālo garantiju uzlabošanu, lai nodrošinātu konkurētspējīgu atalgojumu un novērstu kadru aizplūšanu uz citām tiesībsargājošajām iestādēm un privāto sektoru.

Darbības virzieni:

Valsts amatpersonu interešu konflikta novēršana

Birojs kontrolē likuma ”Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” (turpmāk – Interešu konflikta likums) izpildi, kā arī citos normatīvajos aktos valsts amatpersonām noteikto aizliegumu un papildu ierobežojumu ievērošanu. Konstatējot Interešu konflikta likuma normu pārkāpumus, izskatot administratīvo pārkāpumu lietas, Birojs sauc valsts amatpersonas pie administratīvās atbildības, kā arī lūdz Interešu konflikta likumā noteiktajā kārtībā valsts amatpersonām atlīdzināt valstij nodarītos zaudējumus. Birojs izvērtē valsts amatpersonu rīcības ar valsts un pašvaldību mantu un finanšu līdzekļiem atbilstību normatīvo aktu prasībām, kā arī valsts un pašvaldību institūciju veiktos darījumus, nolūkā konstatēt, vai valsts amatpersonas rīcība nav vērsta uz to, lai, izmantojot dienesta stāvokli, savas pilnvaras vai pārsniedzot tās, iegūtu nepelnītu labumu sev vai citām personām.

Korupcijas apkarošana

Birojam ir piekritīga noziedzīgu nodarījumu, kas saistīti ar politisko organizāciju (partiju) un to apvienību finansēšanas noteikumu pārkāpumiem, un noziedzīgu nodarījumu valsts institūciju dienestā, kas ir saistīti ar korupciju, izmeklēšana. Realizējot šo funkciju, Biroja amatpersonas veic operatīvo darbību, resoriskās pārbaudes un kriminālprocesus, kā arī sniedz palīdzību ārvalstīm procesuālo darbību veikšanā, ja tās ir saistītas ar korupcijas izmeklēšanu.

Politisko organizāciju (partiju) finanšu un priekšvēlēšanu aģitācijas kontrole

Birojs kontrolē politisko organizāciju (partiju) un to apvienību finansēšanas noteikumu izpildi un normatīvajā aktā noteiktajos gadījumos sauc vainīgās personas pie administratīvās atbildības, piemērojot sodu. Birojs apkopo un analizē sagatavoto informāciju par partiju iesniegtajiem gada pārskatiem, konstatētajiem pārkāpumiem to iesniegšanā un par normatīvajā aktā noteikto ierobežojumu neievērošanu. Ne vēlāk kā pusgadu pēc vēlēšanu

deklarāciju saņemšanas un ne retāk kā reizi gadā Birojs informē sabiedrību par atklātajiem politisko organizāciju un to apvienību finansēšanas noteikumu pārkāpumiem, kā arī par veiktajiem pasākumiem to novēršanai. Pirms Saeimas, Eiropas Parlamenta un pašvaldību vēlēšanām atbilstoši savai kompetencei Birojs kontrolē priekšvēlēšanu aģitācijas ierobežojumu ievērošanu un apmaksas kārtības ievērošanu, savukārt pēc vēlēšanām veic politisko organizāciju (partiju) un to apvienību iesniegto vēlēšanu ieņēmumu un izdevumu deklarāciju pārbaudi un sešu mēnešu laikā pēc to iesniegšanas informē sabiedrību par atklātajiem priekšvēlēšanu aģitācijas noteikumu pārkāpumiem un pasākumiem to novēršanai.

Korupcijas risku novēršana un sabiedrības izglītošana

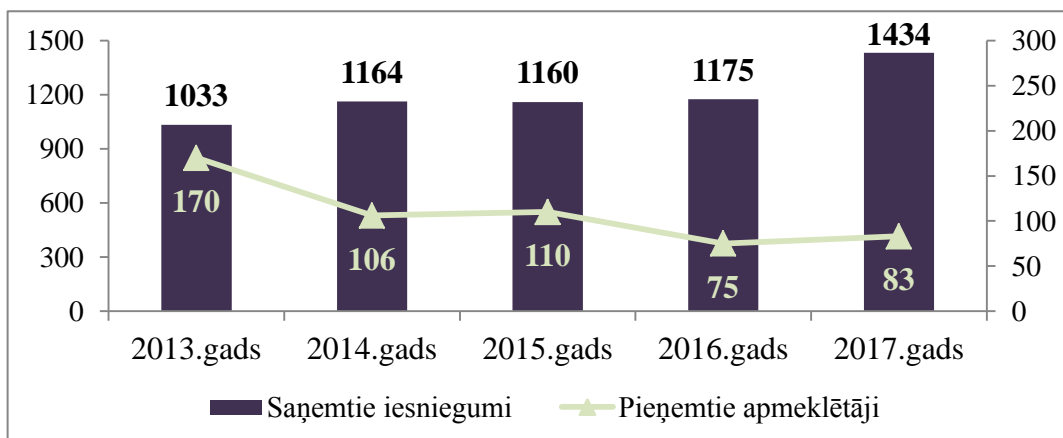
Korupcijas novēršanas jomā Birojs izstrādā Pamatnostādnes un Biroja darbības stratēģiju, kā arī koordinē Pamatnostādnes minēto institūciju sadarbību, lai nodrošinātu izvirzīto mērķu sasniegšanu. Birojs analizē normatīvos aktus un normatīvo aktu projektus, kā arī ierosina izdarīt tajos grozījumus vai iesniedz priekšlikumus jaunu normatīvo aktu projektu izstrādāšanai, lai mazinātu un novērstu korupcijas riskus. Birojs analizē arī citu valsts iestāžu praksi korupcijas novēršanā, sniedz savus priekšlikumus konstatēto trūkumu novēršanai un izstrādā metodiskos līdzekļus korupcijas novēršanai un apkarošanai valsts un pašvaldību iestādēs, un privātajā sektorā.

Lai sabiedrībai atklātu korupcijas radīto kaitējumu un iesaistītu iedzīvotājus pretkorupcijas pasākumu īstenošanā, Birojs informē un izglīto sabiedrību par korupcijas izplatības tendencēm un atklātajiem korupcijas gadījumiem, kā arī par veiktajiem pasākumiem korupcijas novēršanā un apkarošanā. Birojs izstrādā un ievieš sabiedrisko attiecību stratēģiju, izglīto sabiedrību tiesību un ētikas jomā, kā arī veic sabiedriskās domas izpēti un analīzi.

1.2. Sabiedrības līdzdalība

Saņemto zvanu un iesniegumu skaits

Pārskata periodā Biroja lietvedībā kopā saņemti 1434 privātpersonu iesniegumi, no kuriem 1178 iesniegumi ir no fiziskām personām (tajā skaitā anonīmi) un 256 iesniegumi no juridiskām personām, kas ir par 20% vairāk nekā 2016.gadā, kad Birojs saņēma 1175 privātpersonu iesniegumus. Biroja Ziņojumu centrā 2017.gadā ir pieņemti un uzklausi 83 apmeklētāji. Birojā saņemto iesniegumu un pieņemto apmeklētāju skaits atspoguļots 1.attēlā.

1.attēls. Saņemtie iesniegumi un pieņemtie apmeklētāji

Biroja Ziņojumu centrā uz tālrunu numuru 67356161 un bezmaksas uzticības tālrūni 80002070 pārskata gadā kopā saņemti 3653 zvani, tajā skaitā uz uzticības tālrūni saņemti 1205 zvani. 2017.gadā, zvanot uz anonīmo uzticības tālruna numuru 80002070, iedzīvotāji visbiežāk informēja par iespējamiem pārkāpumiem izmeklētāju, prokuroru, tiesnešu, policijas amatpersonu, zvērinātu tiesu izpildītāju, notāru, maksātnespējas administratoru, namu apsaimniekotāju, ieslodzījuma vietu pārvaldes, bāriņtiesu un pašvaldību amatpersonu darbībā, tāpat iedzīvotāji ziņoja par iespējamiem pārkāpumiem kooperatīvu, biedrību un privāto kapitālsabiedrību rīcībā.

Sabiedriskās konsultatīvās padomes darbība

Biroja Sabiedriskā konsultatīvā padome (turpmāk – Padome) ir izveidota, lai nodrošinātu sabiedrības pārstāvju līdzdalību korupcijas novēršanas politikas veidošanā, īstenošanā un sabiedrības izglītošanā. Padomes uzdevums ir veicināt Biroja saikni ar sabiedrību, sniedzot rekomendācijas Birojam par aktuālajiem jautājumiem.

Padome 2017.gadā sanāca uz trim sēdēm, kuru darba kārtībā bija virkne Biroja darbam nozīmīgu jautājumu, tajā skaitā par Biroja priekšnieka amata pretendentu atlasī, par komunikāciju ar sabiedrību, par jaunu sabiedrisko organizāciju iekļaušanu Padomē, par priekšvēlēšanu aģitāciju. Padome cita starpā diskutēja par politisko partiju finansēšanu un politiskās korupcijas problemātiku, lielāko izaicinājumu saistot ar partiju politiskās aģitācijas kontroli interneta resursos, jo īpaši sociālajos tīklos. Padomes un Biroja pārstāvji atzina, ka rast tūlītēju risinājumu un veidu, kā izsekot aģitācijai partiju, to biedru un atbalstītāju sociālajos kontos un profilos, ir teju neiespējami, tāpēc rosināts pieaicināt kādu interneta medija ekspertu, kas sniegtu aktuālāko informāciju un tendences par interneta darbības analīzi.

Pārskata periodā Padomi papildināja jauni biedri – “Latvijas ārstu biedrību” pārstāv Jānis Vētra un biedrību “Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padome” – Arnis Muižnieks. Tāpat savu darbību Padomē atjaunoja Sabiedrība par atklātību “DELNA” un Sabiedriskās politikas centrs “PROVIDUS”.

Publiskie pasākumi

2017.gada 10.oktobrī apritēja 15 gadi kopš Biroja dibināšanas. Atzīmējot Biroja piecpadsmito gadadienu, pirmo reizi Latvijā tika rīkota starptautiska konference par cīņu pret korupciju. No 2017.gada 9. līdz 11.oktobrim ar starptautisku ekspertu līdzdalību notika konference “Ceļā uz atklātību, atbildību un labāku pārvaldību: trauksmes celšanas veicināšana, cīņa pret korupciju, nākotnes perspektīvas”. Konferencē ar pieredzi un labās prakses piemēriem dalījās eksperti no Latvijas, kā arī ASV, Nīderlandes, Francijas, Polijas, Brazīlijas, Bulgārijas, Īrijas, Gruzijas, Vācijas, Lietuvas, Igaunijas un starptautiskām organizācijām – Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (OECD), Eiropas Padomes Starpvalstu pretkorupcijas grupas (GRECO) un Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas (EDSO). Eksperti un paneldiskusiju dalībnieki pārstāvēja valsts, pašvaldību, nevalstisko un privāto sektoru.

Par godu Biroja jubilejai VAS “Latvijas pasts” izdeva jaunu pastmarku un aploksni. Pastmarkas pirmās dienas zīmogošana notika Biroja dibināšanas datumā – 10.oktobrī. Uz pastmarkas attēlota Biroja devīze “Gods pār varu”, kas apzīmē goda nozīmi cīņā pret korupciju. Goda jēdziens skaidro cilvēka attieksmi pret sevi un sabiedrības attieksmi pret

konkrēto cilvēku, bet godīgums ietver tādas vērtības kā uzticība, patiesums un principialitāte. Savukārt šaha spēles kauliņi pastmarkā simboliski attēlo pretkorupcijas cīņas procesu.

2.attēls. Biroja gadadienai veltītā aploksne un pastmarka

2017.gadā Birojs piedalījās valsts pārvaldes Atvērto durvju dienā. Vairāki desmiti skolēnu, apmeklējot Biroju Atvērto durvju dienā, izmantoja iespēju iegūt informāciju par Biroja darbības specifiku un funkcijām, tikās ar speciālistiem un izmeklētājiem.

2. Biroja darbības rezultāti korupcijas novēršanā

2.1. Pretkorupcijas politikas izstrāde un ieviešana, izstrādātie attīstības plānošanas dokumenti un to izpilde, izstrādātie tiesību aktu projekti un to virzība

Nolūkā panākt vienotu izpratni par pamatprasībām iekšējās kontroles sistēmas izveidošanai korupcijas un interešu konflikta riska novēršanai, pārskata periodā Birojs turpināja darbu pie vienota ārējā normatīvā akta publiskas personas institūcijām (t.sk. pašvaldībām un publiskas personas kapitālsabiedrībām) izstrādes. Un jau 2017.gada 27.oktobrī stājās spēkā Ministru kabineta noteikumi Nr.630 “Noteikumi par iekšējās kontroles sistēmas pamatprasībām korupcijas un interešu konflikta riska novēršanai publiskas personas institūcijā” (turpmāk – Ministru kabineta noteikumi Nr.630).

Pieņemtie Ministru kabineta noteikumi Nr.630 ir secīgs solis iepriekšējam Biroja darbam pretkorupcijas jomā, kad, izstrādājot Pamatnostādnes, kā viena no korupcijas un krāpšanas novēršanas un apkarošanas politikas prioritātēm noteikta pretkorupcijas un krāpšanas apkarošanas politikas pārorientācija no ārējās kontroles uz resora un institūcijas iekšējo kontroli.

Savukārt, lai nodrošinātu Ministru kabineta noteikumu Nr.630 izpildi un veicinātu izpratni par iekšējās kontroles sistēmas pamatprasībām korupcijas un interešu konflikta riska novēršanai institūcijās, pārskata periodā Biroja priekšnieks izveidoja starpinstitūciju darba grupu vadlīniju (par iekšējās kontroles sistēmas pamatprasībām korupcijas un interešu konflikta riska novēršanai publiskas personas institūcijā) izstrādei. Vienlaikus minēto vadlīniju mērķis ir sniegt ieteikumus, metodisku palīdzību un piemērus institūcijām iekšējās kontroles sistēmas korupcijas riska novēršanai izveidei, pilnveidošanai un uzturēšanai.

Izpildot Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja likumā noteikto, Birojs pārskata gadā ir izstrādājis šādus attīstības plānošanas dokumentus, informatīvos ziņojumus un tiesību aktu projektus:

1. Informatīvo starpziņojumu “Par Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja kompetenci attiecībā uz tiesībām izmeklēt koruptīvos noziedzīgos nodarījumus privātajā sektorā” (TA – 665) (2017.gada 31.martā iesniegts Ministru kabinetā) un informatīvo galaziņojumu “Par Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja kompetenci attiecībā uz tiesībām izmeklēt koruptīvos noziedzīgos nodarījumus privātajā sektorā” (TA – 2092) (2017.gada 14.decembrī iesniegts Ministru kabinetā), galaziņojumā secinot, ka Birojam jāturpina izpēte par iespējamo Biroja kompetences paplašināšanu attiecībā uz tiesībām izmeklēt koruptīvos noziedzīgos nodarījumus privātajā sektorā.

2. Informatīvo ziņojumu “Par Korupcijas novēršanas un apkarošanas pamatnostādņēs 2015.–2020.gadam ietvertā uzdevuma Nr.11.1 izpildi” (2017.gada 8.maijā iesniegts Ministru kabinetā). Tajā iekļauta informācija par Apvienoto Nāciju Organizācijas (ANO) rekomendāciju izpildi, atspoguļojot atbilstību ANO Pretkorupcijas konvencijai un secinot, ka Saeimas pieņemtie grozījumi likuma “Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību” 23.pantā novērsa neskaidrības, kas pastāvēja definējot tādu noziedzīgu nodarījumu kaitīgās sekas kā būtisks kaitējums.

3. Ministru kabineta noteikumu projektu “Kārtība, kādā izveido komisiju, lai izvērtētu

iemeslus Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja priekšnieka atbrīvošanai no amata” (2017.gada 4.jūlijā tika pieņemts Ministru kabinetā).

4. Likumprojektu “Grozījumi Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja likumā” (VSS-371), paplašinot deleģējumu Ministru kabinetam, proti, paredzot, ka komisijas izveides, darbības un lēmumu pieņemšanas kārtību nosaka Ministru kabinets (Saeimā pieņemts 2017.gada 7.decembrī un stājies spēkā 2018.gada 3.janvārī).

5. Ministru kabineta rīkojuma projektu “Grozījumi Ministru kabineta 2015.gada 16.jūlija rīkojumā Nr. 393 “Par Korupcijas novēršanas un apkarošanas pamatnostādņem 2015.–2020.gadam”” (VSS-342). Starpinstitūciju saskaņošanas procesā panākta vienošanās, ka Pamatnostādņēs iekļauto uzdevumu pārskatīšanas un uzdevumu termiņu pagarināšanas nepieciešamība tiks analizēta, Birojam sagatavojot Pamatnostādņu īstenošanas starpposma novērtējumu (plānots sagatavot un iesniegt noteiktā kārtībā Ministru kabinetā līdz 2018.gada 1.novembrim.).

6. Likumprojektu “Grozījumi likumā “Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā”” (VSS-66)¹.

7. Ministru kabineta noteikumu projektu “Grozījumi Ministru kabineta 2005.gada 22.marta noteikumos Nr.201 “Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja nolikums”” (2017.gada 3.oktobrī pieņemts Ministru kabinetā).

8. Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja darbības stratēģiju 2018.–2019.gadam (apstiprināta ar Ministru prezidenta 2018.gada 29.janvāra rīkojumu Nr.25).

Birojs 2017.gadā ir veicis korupcijas risku analīzi 1134 Valsts sekretāru sanāksmēs pieteiktajos tiesību aktu projektos. Atbilstoši risku analīzē konstatētajam, Birojs ir sniedzis 88 atzinumus par Valsts sekretāru sanāksmē izsludinātajiem citu institūciju izstrādātajiem tiesību aktu projektiem nolūkā izskaust tajos korupcijas, interešu konflikta, noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas veicinošas normas, izsakot 189 iebildumus un 32 priekšlikumus, tajā skaitā par:

1. Ministru kabineta noteikumu projektu “Noteikumi par iepirkuma procedūru un tās piemērošanas kārtību pasūtītāja finansētiem projektiem” (VSS-54).

2. Ministru kabineta noteikumu projektu “Grozījumi Ministru kabineta 2011.gada 17.maija noteikumos Nr.378 “Zāļu reklamēšanas kārtība un kārtība, kādā zāļu ražotājs ir tiesīgs nodot ārstiem bezmaksas zāļu paraugu”” (VSS-111).

3. Ministru kabineta noteikumu projektu “Grozījumi Ministru kabineta 2012.gada 18.decembra noteikumos Nr.889 “Noteikumi par atmežošanas kompensācijas noteikšanas kritērijiem, aprēķināšanas un atlīdzināšanas kārtību”” (VSS-240).

4. Ministru kabineta rīkojuma projektu “Par valsts nekustamo īpašumu pārdošanu” (VSS-330).

5. Ministru kabineta noteikumu projektu “Vispārīgie būvnoteikumi” (VSS-353).

6. Informatīvā ziņojuma projektu “Par nepieciešamību precizēt tiesisko regulējumu ēnu ekonomikas ierobežošanai” (VSS-408).

7. Ministru kabineta noteikumu projektu “Muitas noliktavu, pagaidu uzglabāšanas un brīvo zonu noteikumi” (VSS-539).

¹ Pamatojoties uz Ministru kabineta 2013.gada 4.februāra rīkojuma Nr.38 “Par Administratīvo sodu sistēmas attīstības koncepciju” 9.punktu un Ministru kabineta 2014.gada 22.aprīļa sēdes protokollēmuma (prot. Nr.24 26.§) “Informatīvais ziņojums “Nozaru administratīvo pārkāpumu kodifikācijas ieviešanas sistēma”” 2. un 3.punktu

8. Ministru kabineta noteikumu projektu "Grozījumi Ministru kabineta 2014.gada 2.decembra noteikumos Nr.748 "Noteikumi par darījumiem ar lauksaimniecības zemi"" (VSS-691).

9. Likumprojektu "Grozījumi Publiskas personas mantas atsavināšanas likumā" (VSS-988).

10. Ministru kabineta rīkojuma projektu "Par apbūves tiesības piešķiršanu uz valsts zemes vienības "Stacija Mežvidi", Mežvidos, Mežvidu pagastā, Kārsavas novadā, daļu" (VSS-1004).

11. Likumprojektu "Grozījumi likumā "Par zemes dzīlēm"" (VSS-1240; 2016).

Vienlaikus pārskata periodā Birojs sadarbībā ar Zemkopības ministriju samazināja korupcijas un publiskas personas mantas (pašvaldību īpašumā esošo lauksaimniecības zemju) izšķērdēšanas riskus Ministru kabineta noteikumu projektā „Noteikumi par lauksaimniecības zemes nomu ar izpirkuma tiesībām” (VSS-1077; pieņemti 2017.gada 12.decembrī), piemēram:

- 1) novēršot korupcijas, interešu konflikta un nevienlīdzīgas attieksmes risku, t.i., informācijas pieejamību atsevišķām personu grupām par pašvaldības ieceri nodot lauksaimniecības zemi nomā ar izpirkuma tiesībām. No informācijas pieejamības būtu bijusi atkarīga iespēja nodibināt nomas ar izpirkumu tiesiskās attiecības ar likumā "Par zemes privatizāciju lauku apvidos" piešķirtajām priekšrocībām, t.i., iegūt nomā un vēlāk – īpašumā lauksaimniecības zemi ar atvieglotiem nosacījumiem (par izpirkuma maksu, kas piesaistīta zemes kadastrālai, nevis tirgus vērtībai);
- 2) papildinot nomas līguma ar izpirkuma tiesībām izbeigšanās nosacījumus un nosakot, ka nomas līgums izbeigsies arī tajos gadījumos, ja nomnieks veiks neatļautu būvniecību uz nomā ar izpirkuma tiesībām nodotās zemes, ja nomnieks neizmanto lauksaimniecības zemi lauksaimnieciskajā darbībā, t.i., tam paredzētajam mērķim, ja pēc nomas līguma noslēgšanas atklāsies, ka nomniekam pieder lauksaimniecības zeme, vai ja tas būs nodevis zemi apakšnomā; tāpat Birojs un atbildīgā ministrija vienojās par vienota nomas maksas samaksas termiņa un atbildības par nomas maksas kavējumiem noteikšanu;
- 3) neattiecinot publiskas personas nekustamā īpašuma pārdošanas uz nomaksu (Publiskas personas mantas atsavināšanas likuma 36.panta trešās daļas) tiesību institūtu uz nomas ar izpirkumu tiesību institūtu, saglabājot nošķirumu starp abām īpašuma tiesību pārejas formām, u.c.

Savukārt, lai mazinātu korupcijas un interešu konflikta, kā arī noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas riskus valsts amatpersonu darbībā, Birojs piedalījās likumprojekta "Grozījumi likumā "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā"" (VSS-802; Saeimas likumprojekta Nr:893/Lp12) izstrādes un saskaņošanas procesā. Ar likumprojektu iecerēts:

- 1) attiecināt valsts amatpersonas lēmumu pieņemšanas vai ar amatu saistīto darbību veikšanas ierobežojumus uz personu, ar kuru valsts amatpersona dzīvo kopā un ar kuru tai ir kopīga (nedalīta) saimniecība, tajā skaitā paredzot pienākumu valsts amatpersonas deklarācijas nepubliskojamajā daļā norādīt minētās personas datus. Mērķis: izslēgt valsts amatpersonas darbību interešu konflikta situācijā attiecībā uz

tām personām, kuras neietilpst radnieku lokā, bet atrodas salīdzināmos apstākļos ar radniekiem (laulātajiem);

- 2) noteikt skaidras naudas uzkrājumu ierobežojumu 20 minimālo mēnešalgu apmērā. Mērķis: mazināt iespēju valsts amatpersonai legalizēt noziedzīgā ceļā iegūtus līdzekļus, kā arī novērst iespēju nākotnē pieņemt kukuli (materiālu vērtību, mantisku vai citāda rakstura labumu), valsts amatpersonu deklarācijā norādot neeksistējošus skaidras naudas uzkrājumus;
- 3) noteikt papildu iesniedzamās deklarācijas veidu, kas saturētu informāciju par valsts amatpersonas veiktajiem darījumiem, piemēram, saņemtajiem dāvinājumiem un mantojumu, izsniegtu vai saņemtu aizdevumu, kuru vērtība pārsniedz 20 minimālās mēnešalgas. Mērķis: mazināt iespēju valsts amatpersonām legalizēt noziedzīgā ceļā iegūtus līdzekļus un kontrolējošām institūcijām savlaicīgi (mēneša laikā) saņemt informāciju par valsts amatpersonas mantiskā stāvokļa izmaiņām.

Biroja pārstāvji 2017.gadā nodrošināja dalību 77 starpinstitūciju darba grupu un komisiju sēdēs, kā arī starpinstitūciju sanāksmēs saistībā ar normatīvo aktu grozījumiem. Nodrošinot aktīvu dalību Saeimas komisiju un apakškomisiju sēdēs, Biroja pārstāvji sniedza viedokli (arī rakstiski, sagatavojot likumprojektu pantu redakcijas), piemēram:

- 1) Saeimas Valsts pārvaldes un pašvaldību komisijas sēdēs par:
 - a) likumprojektu „Grozījums Publiskas personas mantas atsavināšanas likumā” (Nr.644/Lp12);
 - b) likumprojektu “Grozījumi Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likumā” (Nr.770/Lp12);
 - c) likumprojektu “Grozījumi likumā “Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā”” (Nr.932/Lp12);
- 2) Saeimas Aizsardzības, iekšlietu un korupcijas novēršanas komisijas sēdēs par:
 - a) Ministru kabineta noteikumu projektu „Noteikumiem par iekšējās kontroles sistēmas pamatprasībām korupcijas un interešu konflikta riska novēršanai publiskas personas institūcijā”;
 - b) likumprojektu “Grozījumi Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja likumā” (Nr.1011/Lp12);
- 3) Saeimas Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijas sēdēs par:
 - a) likumprojektu „Grozījumi Elektronisko sakaru likumā” (Nr.737/Lp12);
 - b) likumprojektu „Grozījumi likumā “Par zemes privatizāciju lauku apvidos”” (Nr.590/Lp12);
 - c) likumprojektu “Grozījumi Meliorācijas likumā” (Nr.743/Lp12);
 - d) likumprojektu “Grozījumi Publiskās un privātās partnerības likumā” (Nr.841/Lp12);
- 4) Saeimas Budžeta komisijas sēdē par likumprojektu “Grozījumi Kredītiestāžu likumā” (Nr.799/Lp12);
- 5) Saeimas Juridiskās komisijas sēdēs par grozījumiem Tiesnešu disciplinārās atbildības likumā un likumā “Par tiesu varu”, kā arī Saeimas Kārtības ruļļa darba grupā par grozījumiem Saeimas kārtības ruļī (lobēšanas tiesiskais regulējums);

6) Saeimas Aizsardzības, iekšlietu un korupcijas novēršanas komisijas Korupcijas novēršanas apakškomisijas sēdēs par:

- a) iekšējās kontroles sistēmu Zemkopības ministrijas kompetences jomās;
- b) iekšējās kontroles sistēmu Kultūras ministrijas kompetences jomās;
- c) iekšējās kontroles sistēmu Izglītības un zinātnes ministrijas kompetences jomās;
- d) likumprojektu “Trauksmes cēlēju aizsardzības likums”;
- e) ierobežojumiem attiecībā uz līgumu slēgšanu jautājumos, kuru risināšana ietilpst iestādes amatpersonu vai darbinieku pienākumos.

2.2. Starptautisko rekomendāciju izpilde un starptautiskā sadarbība

Pārskata periodā Birojs nodrošināja līdzdalību dažādos starptautisko organizāciju pasākumos, kā arī pildīja Eiropas Padomes līguma “Par Pretkorupcijas starpvalstu grupas nodibināšanu” (GRECO) saistības², ANO Pretkorupcijas konvencijas saistības, OECD Konvencijas par ārvalstu amatpersonu kukuļošanas apkarošanu starptautiskajos biznesa darījumos (Pretkukuļošanas konvencijas) saistības, kā arī aktivitātes, kas saistītas ar Eiropas Savienības finanšu interešu aizsardzības pasākumiem. Jāatzīmē, ka Birojs ir pievienojies arī tādiem neformāliem sadarbības tīkliem kā Eiropas partneri pret korupciju (*EPAC – European Partners against Corruption*) un Godprātības tīkls (*Network of Integrity*).

No 2017.gada 16.oktobra līdz 20.oktobrim Biroja amatpersonas piedalījās OECD Kukuļošanas apkarošanas starptautiskajos biznesa darījumos darba grupas (Pretkukuļošanas darba grupa) plenārsēdē, kur Latvijas delegācija ziņoja par paveikto attiecībā uz Otrās novērtēšanas fāzes ietvaros izteiktajām rekomendācijām. OECD Pretkukuļošanas darba grupa sniedza savu vērtējumu par Latvijas progresu attiecībā uz rekomendāciju ieviešanu kukuļošanas apkarošanā un noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanā, atzinīgi novērtējot Biroja paveikto. Kopumā tika atzīts, ka kopš 2015.gada, kad pieņemts Otrās fāzes novērtējuma ziņojums, Latvija ir veikusi būtiskus pasākumus un no izteiktajām 44 rekomendācijām 26 ir izpildītas pilnībā, 13 izpildītas daļēji un 5 rekomendācijas nav izpildītas. No 44 rekomendācijām pilnīgi vai daļēji Biroja kompetencē bija 21 rekomendācija, no kurām tikai divas atzītas par neizpildītām, viena par daļēji izpildītu, savukārt divas daļēji Biroja kompetencē esošas rekomendācijas atzītas par neizpildītām.

Jāņem vērā tas, ka Latvijai šobrīd jau kā OECD dalībvalstij, ir jāsniedz savs atbalsts un pieredze arī citu reģionu valstīm, kurām tā varētu būt noderīga, tai skaitā piedaloties dažādos starptautiskos sadarbības formātos, piemēram, OECD Austrumeiropas un Centrālāzijas Pretkorupcijas tīklā (ACN). Līdz šim Birojs veiksmīgi ir pildījis savas kā OECD ACN tīkla dalībvalsts pienākumus, Biroja ekspertiem regulāri piedaloties dažādās OECD ACN Stambulas Pretkorupcijas darbības plāna³ aktivitātēs, tai skaitā Austrumeiropas un Centrālāzijas valstu novērtējumos, piemēram, 2017.gada septembrī ACN plenārsēdes laikā vērtējot Mongoliju, kā arī piedaloties reģionālajā seminārā Baku – 2017.gada oktobrī.

² Latvija ir pievienojusies visiem starptautiskajiem līgumiem, kuru saistību izpildi uzrauga GRECO: Eiropas Padomes Krimināltiesību pretkorupcijas konvencijai un Papildprotokolam, Eiropas Padomes Civiltiesību pretkorupcijas konvencijai.

³ OECD ACN Stambulas Pretkorupcijas darbības plāns: <http://www.oecd.org/corruption/acn/istanbulactionplan/>

Pārskata periodā, lai dalītos Latvijas pozitīvajā pieredzē, Birojs sadarbībā ar Valsts ieņēmumu dienestu sagatavoja izvērstas un detalizētas atbildes uz OECD ACN sagatavoto anketu par amatpersonu ienākumu deklarēšanas sistēmu un regulējumu. Novērtējot Latvijas ieguldījumu, kā arī pieredzi šajā jautājumā, OECD ACN pārstāvji uzaicināja Latvijas pārstāvjus piedalīties OECD ACN rīkotajā konferencē. Konference norisinājās Tbilisi (Gruzija) no 2017.gada 6.jūnija līdz 7.jūnijam un tajā piedalījās pārstāvji no Biroja un Latvijas Republikas Valsts kontroles.

Pārskata periodā Biroja pārstāvji ir piedalījušies četrās GRECO plenārsēdēs, tajā skaitā laikposmā no 2017.gada 20.marta līdz 24.martam Biroja pārstāvji piedalījās GRECO 75.plenārsēdē, kuras laikā izskatīti citu valstu (Baltkrievija, Lietuva, Vācija u.c.) atbilstības ziņojumi. Savukārt no 2017.gada 4.decembra līdz 7.decembrim Biroja pārstāvis piedalījās 78.plenārsēdē, kuras laikā pieņemti divi pirmie ziņojumi V novērtēšanas kārtas ietvaros attiecībā uz Lielbritāniju un Slovēniju. GRECO ietvaros 2017.gada otrajā pusgadā uzsākta Latvijas V novērtēšanas kārtā, kuras laikā tika vērtēta korupcijas novēršana un godprātības veicināšana attiecībā uz izpildvaras augstākajām amatpersonām un tiesībsargājošajām iestādēm. Uzsākot novērtēšanu, iesaistītās institūcijas sniedza apjomīgas atbildes uz GRECO izstrādātajiem jautājumiem. No 2017.gada 11.decembra līdz 15.decembrim Biroja amatpersonas organizēja starptautisko ekspertu uzņemšanu Rīgā. Vizītes laikā eksperti tikās ar valsts pārvaldes iestāžu (Valsts kanceleja, Valsts ieņēmumu dienests, Valsts kontrole u.c.), kā arī tiesībsargājošo iestāžu (Valsts policija, Valsts robežsardze, Iekšējās drošības birojs, Birojs) pārstāvjiem, kuru kompetence tiek vērtēta GRECO V novērtēšanas kārtas ietvaros. Biroja amatpersonas ekspertiem sniedza informāciju par Latvijas pretkorupcijas politiku un tās tiesisko regulējumu, korupcijas novēršanu, tostarp, kādi pasākumi veikti profesionālās godprātības veicināšanai, valsts amatpersonu interešu konflikta novēršanai, vai un kādi ir izstrādāti ētiskas rīcības standarti.

Jānorāda, ka pārskata periodā Birojs turpināja darbu arī pie to rekomendāciju izpildes, kas izteiktas GRECO IV novērtēšanas kārtas ietvaros par korupcijas novēršanu attiecībā uz Saeimas deputātiem, prokuroriem un tiesnešiem. Pēdējā atbilstības ziņojumā secināts, ka sešas no 14 rekomendācijām ir izpildītas, trīs rekomendācijas ir daļēji izpildītas, bet piecas rekomendācijas joprojām ir neizpildītas.

No 2017.gada 30.oktobra līdz 10.novembrim Latvijā ieradās Eiropas Padomes *Moneyval* komisija un starptautiskās organizācijas *Financial Action Task Force* (FATF – finanšu vadības darba grupas) ekspertu komisija, lai izvērtētu nelegāli iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas (turpmāk – NILLTF) novēršanas sistēmas atbilstību starptautiskajiem standartiem. Saskaņā ar FATF metodoloģiju *Moneyval* izvērtējuma galvenā būtība ir vērtēt valsts spēju efektīvi praksē pielietot tās rīcībā esošo nacionālo tiesisko regulējumu un faktiskos subjektu darbības efektivitātes rezultātus NILLTF novēršanas jomā. Minētās novērtēšanas laikā tikšanās notika arī ar Biroja amatpersonām, tajā skaitā Biroja izmeklētājiem par Biroja kompetences jautājumiem attiecībā uz koruptīvu noziedzīgu nodarījumu izmeklēšanu un starptautisko sadarbību.

No 2017.gada 6.novembra līdz 7.novembrim Biroja pārstāvis piedalījās ANO Pretkorupcijas konvencijas (turpmāk – UNCAC) dalībvalstu konferencē (turpmāk – COSP). COSP tiek rīkota reizi divos gados un ir UNCAC ieviešanas mehānisma augstākā institūcijā, kuras laikā ir jāpanāk vienošanās par darbību, procedūram un darba metodēm, lai sasniegtu UNCAC mērķus, kā arī sekmētu un pārraudzītu tās ieviešanu. Šobrīd UNCAC ir 140

dalībvalstis un tas ir visaptverošākais starptautiskais pretkorupcijas mehānisms. Latvija un Sudāna ir noteiktas par novērtētājiem Azerbaidžānai, kuras novērtēšanas procesu plānots īstenot 2018.gada sākumā.

Pārskata periodā Biroja pārstāvji regulāri piedalījās Krāpšanas apkarošanas koordinācijas dienesta (turpmāk – AFCOS) rīkotajās sanāksmēs, kā arī AFCOS padomes sēdē, kur ir pārstāvētas gan Eiropas Savienības fondu administrējošās iestādes, gan tiesībsargājošās institūcijas.

Lai nodrošinātu Ministru kabineta 2017.gada 16.janvāra rīkojuma Nr. 26 “Par Eiropas Savienības finanšu interešu aizsardzības koordinācijas dienesta (AFCOS) darbības stratēģiju un pasākumu plānu 2017.–2019.gadam” pasākuma plāna 2.1.punkta “Administratīvās sadarbības līguma ar Eiropas Biroju krāpšanas apkarošanai (turpmāk – OLAF) sagatavošana un noslēgšana” izpildi, Biroja pārstāvji piedalījās Eiropas Savienības finanšu interešu aizsardzības koordinācijas padomes darba grupā.

Biroja amatpersonas kā lektori piedalījās Finanšu ministrijas un AFCOS organizētajā seminārā “*Tools for Combating Fraud and Implementation of the National Anti-Fraud Strategy*”.

Attiecībā uz divpusējo sadarbību pārskata periodā organizētas šādas vizītes:

- 1) Lietuvas Speciālā izmeklēšanas dienesta vadības iepazīšanās vizīte 2017.gada 19.jūlijā, lai pārrunātu aktuālos sadarbības jautājumus;
- 2) Ukrainas Nacionālās korupcijas prevencijas aģentūras pārstāvju vizīte Birojā 2017.gada 25.jūlijā, kuras laikā parakstīts Saprašanās un sadarbības memorands;
- 3) Igaunijas Policijas un robezsardzes pārvaldes Korupcijas noziegumu biroja priekšnieka un Iekšējās drošības dienesta biroja priekšnieka iepazīšanās vizīte 2017.gada 21.augustā, lai pārrunātu aktuālos sadarbības jautājumus;
- 4) ASV Tieslietu departamenta delegācijas vizīte 2017.gada 30.augustā, lai apspriestu pieredzes apmaiņas iespējas korupcijas apkarošanā;
- 5) Ukrainas valsts iestāžu un nevalstiskā sektora pārstāvju vizīte 2017.gada 8.septembrī, lai iepazītos ar Biroja darbību un pamatfunkcijām.

2.3. Valsts amatpersonu un sabiedrības izglītošana

Pārskata periodā par pretkorupcijas, interešu konflikta novēršanas, publiskās pārvaldes ētikas, iekšējās kontroles korupcijas risku novēršanas jautājumiem Biroja amatpersonas organizēja un vadīja 118 seminārus ar kopējo dalībnieku skaitu – 5307 dalībnieki.

Vadīto pasākumu un dalībnieku skaits 2017.gadā atbilstoši izglītošanas tēmām:

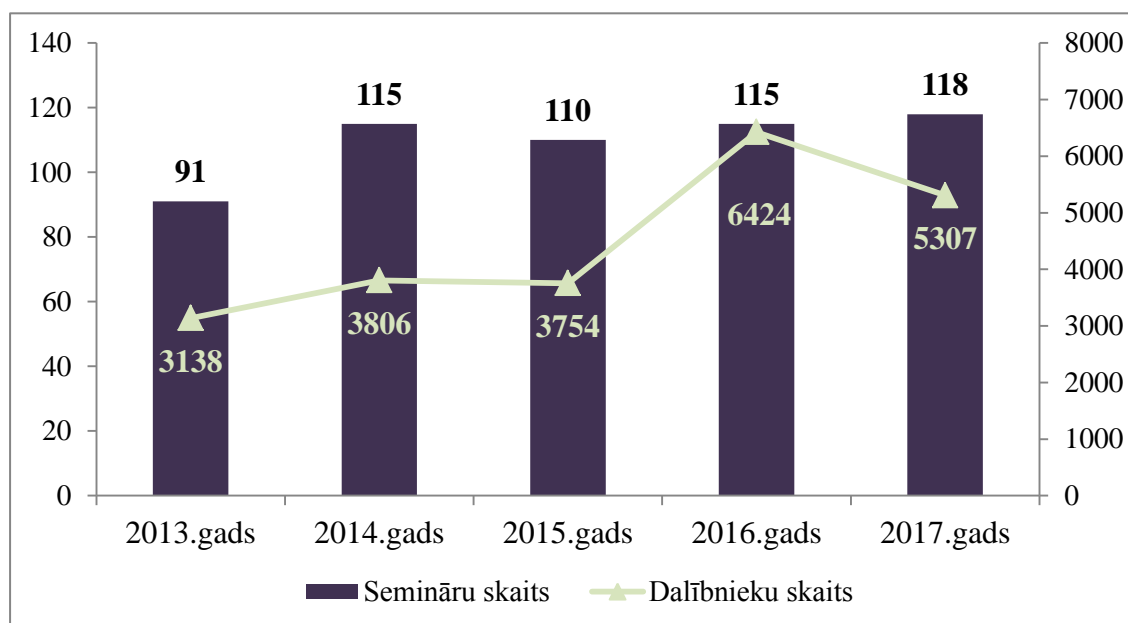
- 1) Korupcija, tās cēloņi un sekas, izpausmes formas, interešu konflikta novēršana un valsts amatpersonu profesionālā ētika – 74 pasākumi un izglītota 4021 persona;
- 2) Iestāžu iekšējās kontroles pasākumi korupcijas risku novēršanai – 7 izglītošanas pasākumi un izglītotas 345 personas;
- 3) Tālākizglītotāju par pretkorupcijas jautājumiem publiskās institūcijās sagatavošana – 3 pasākumi un izglītotas 16 personas;
- 4) Korupcijas riski publisko iepirkumu procedūrās – 22 pasākumi un izglītotas 227 personas;

5) Korupcijas riski un to novēršana veselības aprūpes jomā (RSU 1.kursa ārvalstu medicīnas studentiem, Rīgas 2.slimnīcā un Valsts sporta medicīnas centrā) – 18 izglītošanas pasākumi un izglītota 451 persona;

6) Semināri par godprātīgu uzņēmējdarbību – 15 pasākumi un izglītoti 402 privātā sektora pārstāvji.

Minētajos semināros piedalījās publiskas personas institūcijās un kapitālsabiedrībās nodarbinātie, tai skaitā valsts amatpersonas un darbinieki, maksātnespējas administratori, pašvaldību domju deputāti un privātā sektora pārstāvji. Jāuzsver, ka izglītojošie pasākumi tika organizēti ne tikai publiskas personas institūcijās nodarbinātajiem, bet Rīgas Stradiņa universitātes Medicīnas fakultātes 1.kursa studentiem.

Biroja izglītošanas pasākumu un dalībnieku skaits atspoguļots 3.attēlā.

3.attēls. Izglītošanas pasākumi un dalībnieku skaits

2017.gadā tika organizēti semināri pašvaldībās par interešu konflikta novēršanas jautājumiem, valsts amatpersonu profesionālo ētiku un iekšējās kontroles pasākumu lomu un nozīmi korupcijas novēršanā, izglītojot pašvaldību un to kapitālsabiedrību amatpersonas un darbiniekus Ventspils, Jēkabpils, Smiltenes, Aknīstes, Salas, Krustpils, Pļaviņu, Kokneses, Līvānu, Ilūkstes, Neretas, Valmieras, Jūrmalas, Ikšķiles, Talsu, Dobeles, Burtnieku, Ķekavas pašvaldībās. Kopā pārskata periodā izglītotas 883 pašvaldībās strādājošas valsts amatpersonas un darbinieki, no kuriem 464 personas pirmajā pusgadā un 419 personas otrajā pusgadā.

Pārskata periodā sadarbībā ar Konkurences padomi un Iepirkumu uzraudzības biroju, turpinot kopīgo semināru ciklu “Par godīgu uzņēmējdarbību”, notika 4 semināri – Bauskā (5.aprīlī), Liepājā (23.maijā), Daugavpilī (19.septembrī) un Jelgavā (3.novembrī). Pārskata periodā organizēti 4 semināri par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā un valsts amatpersonu profesionālo ētiku būvvalžu amatpersonām, kuros izglītotas 133 būvvalžu amatpersonas.

2017.gadā Birojs turpināja sniegt metodisko atbalstu tālākizglītojamajiem (*train-the-trainer*) publiskas personas institūcijās sagatavošanas programmas ietvaros iepriekšējos periodos sagatavotajiem tālākizglītojamajiem, pēc nepieciešamības sniedzot atbalstu prezentāciju sagatavošanā, apmācību materiālu izstrādē, kā arī konsultējot apmācību satura jautājumos.

Pārskata periodā turpināta 2014.gada nogalē uzsāktā valsts amatpersonu un publisko personu institūciju darbinieku zināšanu testēšanu par korupcijas un interešu konflikta novēršanas jautājumiem. Zināšanu testēšana uzsākta ne tikai ar mērķi noteikt amatpersonu zināšanu līmeni par pretkorupcijas jautājumiem un identificēt zināšanu vājās puses, bet arī mērīt un analizēt, kā gadu laikā mainās mērķauditorijas zināšanas, un noteikt prioritārās izglītojamo amatpersonu auditorijas. Analizējot testēšanas rezultātus, secināts, ka kopumā amatpersonu zināšanas par interešu konflikta un pretkorupcijas jautājumiem ir vērtēamas kā labas, jo vidēji amatpersonas atbildējušas pareizi uz 88% jautājumu. Mazāk par 60% pareizo atbilžu snieguši tikai 0,7% testēto amatpersonu. Jaunās amatpersonas (stāžs valsts amatpersonas amatā līdz vienam gadam), kā arī amatpersonas ar pieredzi vidēji atbildējušas pareizi uz 89% jautājumu (2017.gada pirmajā pusgadā – 88%). Savukārt publiskas personas institūciju vadītāji un viņu vietnieki pareizi atbildējuši vidēji uz 86% (2017.gada pirmajā pusgadā – 82%) jautājumu.

Birojs kā Valsts administrācijas skolas īstenotā Eiropas struktūrfondu projekta “Valsts pārvaldes cilvēkresursu profesionālā pilnveide korupcijas novēršanas un ēnu ekonomikas mazināšanas jomā” sadarbības partneris 2017.gadā turpināja aktīvu darbu pie projekta mācību satura izstrādes, sniedzot priekšlikumus par nepieciešamo apmācību saturu (tēmām, apakštēmām).

Informējot sabiedrību par korupcijas attīstības tendencēm un atklātajiem korupcijas gadījumiem, kā arī par veiktajiem pasākumiem korupcijas novēršanai un apkarošanai, pārskata periodā Biroja amatpersonas ir sagatavojušas un publicējušas 46 paziņojumus plašsaziņas līdzekļiem. Visbiežāk sabiedrība tikusi informēta par Biroja starptautiskajām aktivitātēm (dalība darba grupās, ārvalstu delegāciju vizītes u.c.).

2.4. Valsts amatpersonu darbības kontrole

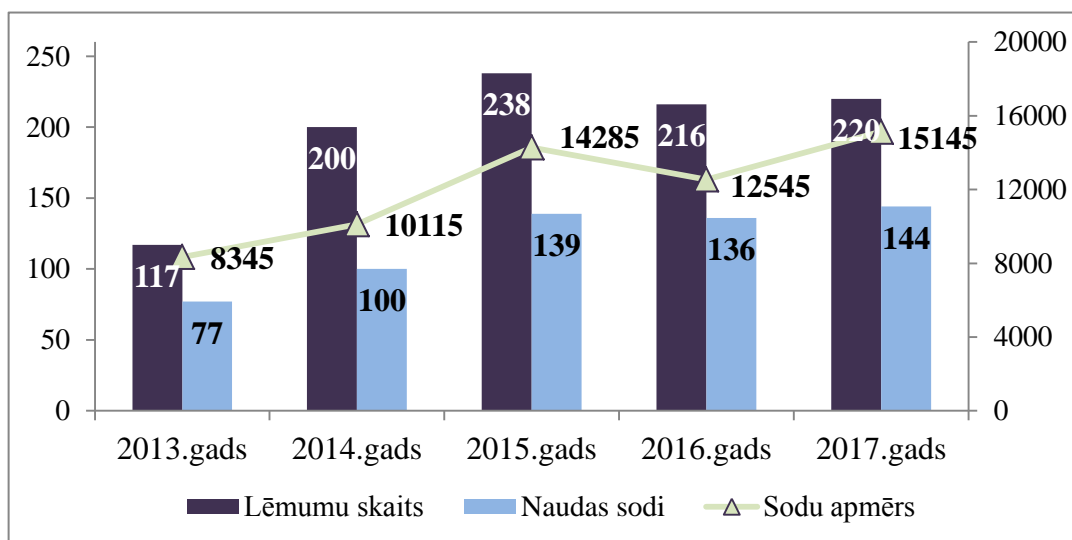
Lai nodrošinātu valsts amatpersonu darbību sabiedrības interesēs, novēršot jebkuras valsts amatpersonas, tās radnieku vai darījumu partneru personiskās vai mantiskās ieinteresētības ietekmi uz valsts amatpersonas darbību, Birojs kontrolē Interešu konflikta likuma izpildi, kā arī citos normatīvajos aktos valsts amatpersonām noteikto papildu ierobežojumu ievērošanu.

Veicot Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja likumā noteiktās funkcijas valsts amatpersonu darbības kontroles jomā, 2017.gadā Birojs uzsāka 491 resorisko pārbaudi, savukārt pabeidza 494. Izskatot iesniegumus un sūdzības par valsts amatpersonu iespējamo darbību interešu konflikta situācijā, vienlaicīgi tiek pārbaudīta šo valsts amatpersonu deklarācijās norādītā informācija, lai konstatētu, vai tā nesatur ziņas, kas liecina par iespējamiem valsts amatpersonām Interešu konflikta likumā noteikto ierobežojumu un aizliegumu pārkāpumiem.

Veikto resorisko pārbaudu ietvaros atbilstoši savai kompetencei Birojs 2017.gadā ir pārbaudījis 1190 valsts amatpersonas, izvērtējot 1502 valsts amatpersonu deklarācijās norādītās ziņas.

Saistībā ar Interešu konflikta likumā valsts amatpersonām noteikto ierobežojumu, aizliegumu un pienākumu neievērošanu, pārskata periodā 308 gadījumos ir uzsākta lietvedība administratīvā pārkāpuma lietā, 108 gadījumos pieņemts lēmums par atteikšanos uzsākt lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā.

Pārskata periodā ir pieņemti 220 lēmumi administratīvā pārkāpuma lietās. Ar naudas sodu sodītas 144 valsts amatpersonas par kopējo summu 15 145 *euro*, savukārt 57 valsts amatpersonām saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 21.pantu izteikts mutvārdu aizrādījums. Pieņemtie lēmumi un uzliktie naudas sodi ir atspoguļoti 4.attēlā.

4.attēls. Pieņemtie lēmumi un uzliktie naudas sodi

Saskaņā ar Interesešu konflikta likuma 30.pantā noteikto, 2017.gadā 21 personai lūgts atlīdzināt valstij nodarītos zaudējumus par kopējo summu 21 616,47 *euro*.

Pamatojoties uz Biroja pieņemtajiem lēmumiem administratīvo pārkāpumu lietās, amatpersonas 2017.gadā valsts budžetā ir pārskaitījušas administratīvo naudas sodu kopsummā 13 167,29 *euro*.

Savukārt par Interesešu konflikta likuma normu piemērošanu 2017.gadā sniegti 170 rakstiski skaidrojumi un 956 mutiskas konsultācijas pa tālruni.

Resorisko pārbaužu ietvaros konstatējot pazīmes, kas liecina par iespējamu valsts amatpersonas deklarācijas aizpildīšanas kārtības neievērošanu, 2017.gadā informācija par 17 personām nosūtīta Valsts ieņēmumu dienestam izvērtēšanai kompetences ietvaros, savukārt ienākumu likumības pārbaudei Valsts ieņēmumu dienestam nosūtīti materiāli par 7 personām, kuru ienākumi vai viņu radnieku ienākumi nav bijuši atbilstoši šo personu izdevumiem.

Visbiežāk 2017.gadā pieļautie Interesešu konflikta likumā noteikto ierobežojumu pārkāpumi ir saistīti ar speciālajiem ierobežojumiem attiecībā uz amatu savienošanu, rīcību ar publiskas personas mantu, valsts amatpersonas funkciju veikšanu interesešu konflikta situācijā, komercdarbības, kā arī ziedojumu pieņemšanas ierobežojumu neievērošanu.

Valsts amatpersonu darbības kontroles nodaļas pieņemto lēmumu īpatsvars saistībā ar administratīvajiem pārkāpumiem korupcijas novēršanas jomā, kas nav Biroja priekšnieka atcelti un ir stājušies spēkā 2017.gadā, ir 100% (vienā gadījumā ir grozīts naudas soda apmērs, to samazinot).

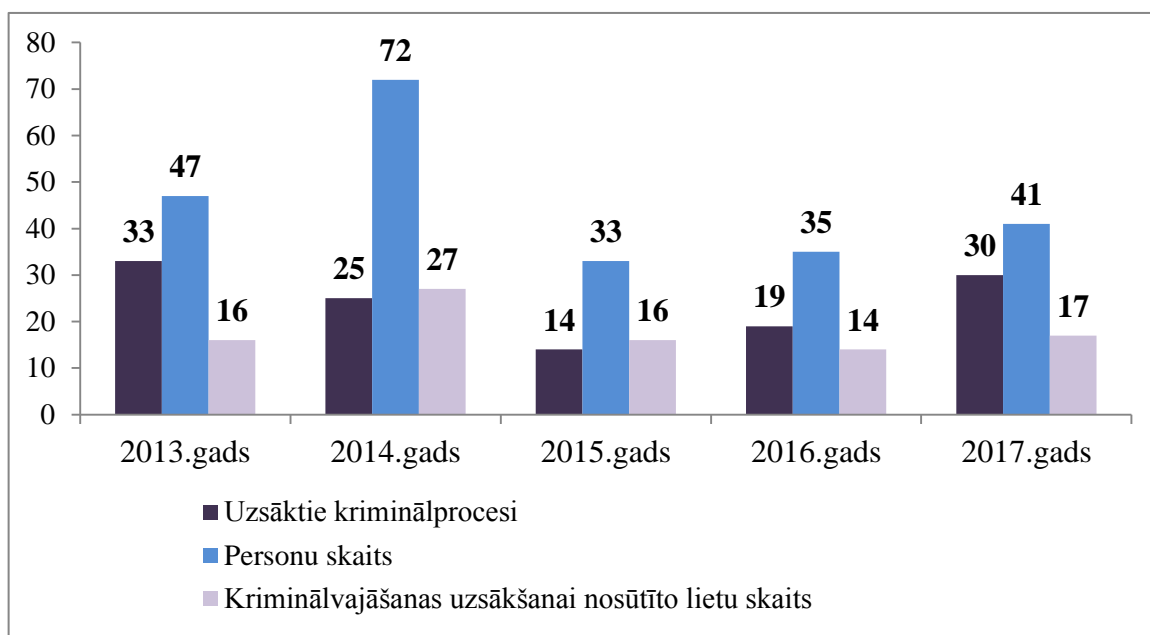
Izpildot Interesešu konflikta likuma 31.pantā noteikto pienākumu informēt sabiedrību par amatpersonām, attiecībā uz kurām ir pieņemti lēmumi administratīvā pārkāpuma lietās, 2017.gadā Biroja mājas lapā publiskota informācija par 212 valsts amatpersonu darbībā konstatētajiem administratīvajiem pārkāpumiem.

3. Biroja darbības rezultāti korupcijas apkarošanā

Birojā 2017.gadā uzsākti 30 kriminālprocesi. Gada pirmajā pusgadā Birojs uzsāka 16 kriminālprocesus, attiecīgi otrajā pusgadā – 14 kriminālprocesus. No pārskata periodā Birojā uzsāktajiem kriminālprocešiem 11 ir uzsākti, pamatojoties uz Operatīvo izstrāžu nodaļas sniegto informāciju.

Izmeklējot koruptīvus noziedzīgus nodarījumus, 2017.gadā kriminālvajāšanai prokuratūras iestādēm kopā nosūtīti 17 kriminālprocesi pret 41 personu, savukārt 10 kriminālprocesos pieņemti lēmumi par kriminālprocesa izbeigšanu.

Kriminālvajāšanas uzsākšanai nosūtīto kriminālprocešu un Birojā uzsāktu kriminālprocešu skaits atspoguļots 5.attēlā.

5.attēls. Kriminālvajāšanai nosūtīto lietu un personu skaits, kā arī uzsāktie kriminālprocesi

Pārskata periodā būtiskākās kriminālvajāšanai nosūtītās krimināllietas:

1. Birojs nosūtīja krimināllietas materiālus kriminālvajāšanas uzsākšanai pret Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta valsts amatpersonu par izdarītām tīšām darbībām, ļaunprātīgi izmantojot dienesta stāvokli, kā arī par valsts amatpersonas pienākumu nepildīšanu, ja ar to izraisītas smagas sekas (valsts budžetam nodarīts mantisks zaudējums 1 268 062 euro apmērā) un par izvairīšanos no nodokļu vai tiem pielīdzināto maksājumu nomaksas vai par ienākumu, peļņas vai citu ar nodokli apliekamo objektu slēpšanu vai samazināšanu, nodarot zaudējumus valsts budžetam 26 289,14 euro apmērā.

2. Birojs nosūtīja krimināllietas materiālus Ģenerālprokuratūrai kriminālvajāšanas uzsākšanai par Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas priekšsēdētājas un kādas privātpersonas prettiesisku rīcību. Krimināllietā iegūtie pierādījumi norādīja uz Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas priekšsēdētājas prettiesisku rīcību – neizpaužamu ziņu, kas nav valsts noslēpums, izpaušanu plašsaziņas līdzekļa pārstāvim.

3. Birojs nosūtīja prokuratūrai krimināllietas materiālus, rosinot uzsākt kriminālvajāšanu pret piecām personām, no kurām divas ir valsts amatpersonas. Biroja rīcībā esošie pierādījumi norādīja, ka Rīgas pašvaldības akciju sabiedrības "Rīgas Centrāltirgus"

valdes priekšsēdētājs veica prettiesiskas darbības, organizējot piesavināšanos lielā apmērā, kapitālsabiedrības darbinieks (valsts amatpersona) atbalstīja valdes priekšsēdētāja organizēto piesavināšanos, savukārt trīs darbinieki piesavinājās kapitālsabiedrības naudas līdzekļus lielos apmēros, kas viņu rīcībā nonāca veicot savus darba pienākumus, turpinājumā naudas līdzekļus nododot vadībai.

4. Birojs nosūtīja krimināllietas materiālus kriminālvajāšanas uzsākšanai pret vienu personu par neatļauta labuma (100 000 *euro*) pieņemšanu, ko izdarījis uzņēmuma atbildīgais darbinieks, lai neliktu šķēršļus, veicot būvuzraudzību, par uzkūdišanu veikt dokumentu viltošanu un viltotu dokumentu izmantošanu mantkārīgā nolūkā, savukārt pret otru personu – par dokumentu viltošanu.

5. Birojs nosūtīja krimināllietas materiālus kriminālvajāšanas uzsākšanai pret Talsu novada pašvaldības amatpersonu par valsts amatpersonas pienākumu nepildīšanu mantkārīgā nolūkā, nodarot būtisku kaitējumu valsts pārvaldībai, par krāpšanu, ja to izdarījusi personu grupa pēc iepriekšējas vienošanās, savukārt Talsu novada pašvaldības darbinieku – par krāpšanu, ja to izdarījusi personu grupa pēc iepriekšējas vienošanās. Biroja amatpersonas pirmstiesas izmeklēšanā noskaidroja, ka Talsu novada domes priekšsēdētājs, iepriekš vienojoties ar Talsu novada domes darbinieku par viņa neattaisnotu prombūtni, apzinoties savu darbību prettiesiskumu, neziņoja par viņam zināmajiem apstākļiem, tādējādi nodarot zaudējumus Talsu novada pašvaldības budžetam vismaz 3040,50 *euro* apmērā.

6. Birojs nosūtīja Ģenerālprokuratūrai krimināllietas materiālus, rosinot uzsākt kriminālvajāšanu pret sešām personām par dokumentu viltošanu saistībā ar seguma atjaunošanu Rīgā, Krišjāņa Barona ielā. Krimināllietas ietvaros izmeklētājs lūdzis prokuroru piemērot arī piespiedu ietekmēšanas līdzekļus divām juridiskām personām, lai sauktu tās pie kriminālatbildības.

7. Birojs nosūtīja krimināllietas materiālus kriminālvajāšanas uzsākšanai pret VSIA "Paula Stradiņa Klīniskā universitātes slimnīca" darbiniekiem par prettiesisku labumu (5000 *euro*) pieprasīšanu un pieņemšanu, kā arī dokumentu viltošanu.

8. Birojs nosūtīja Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas prokuratūrai krimināllietas materiālus, rosinot uzsākt kriminālvajāšanu pret personu par kukuļa (6450 *euro*) piesavināšanos un par uzkūdišanu kukuļa došanai. Biroja amatpersonas pirmstiesas izmeklēšanas laikā noskaidroja, ka persona, radot priekšstatu, ka ir pazīstama ar amatpersonām no Ceļu satiksmes drošības direkcijas, mudināja dot kukuli tālākai nodošanai Ceļu satiksmes drošības direkcijas un Valsts policijas amatpersonām, lai tiktu atcelts piemērotais automašīnas vadīšanas tiesību aizliegums.

9. Birojs Ogres rajona prokuratūrai nosūtīja krimināllietas materiālus, rosinot uzsākt kriminālvajāšanu pret Ogres vispārējās pirmsskolas izglītības iestādes amatpersonu un darbiniekiem par ļaunprātīgu dienesta stāvokļa izmantošanu, dokumentu viltošanu un dienesta viltojumu, prettiesiski iegūstot 43 000 *euro*.

Biroja amatpersonas korupcijas apkarošanas jomā 2017.gadā izskatīja 232 personu iesniegumus (2016.gadā izskatīti 154 iesniegumi). Pārskata periodā Biroja Izmeklēšanas nodaļā un Operatīvo izstrāžu nodaļā kopumā uzsāktas 207 resoriskās pārbaudes. Resorisko pārbažu rezultātā 57 gadījumos pieņemts lēmums atteikt uzsākt kriminālprocesu, vienā gadījumā atcelts lēmums par atteikšanos uzsākt kriminālprocesu, uzsākot kriminālprocesu, savukārt pārējos gadījumos iesniedzējiem sniegtas atbildes vai iesniegumi pārsūtīti atbilstoši kompetencei.

2017.gadā Birojā saņemti 40 ārvalstu tiesiskās palīdzības lūgumi no šādām valstīm – Francijas, Itālijas, ASV, Kirgīzijas, Ukrainas, Baltkrievijas, Igaunijas, Lietuvas, Rumānijas, Azerbaidžānas – 35 tiesiskās palīdzības lūgumi ir izpildīti.

Lai nodrošinātu pierādījumu iegūšanu un nostiprināšanu Biroja lietvedībā esošajos kriminālprocesos, 2017.gadā Birojs bija sagatavojis 7 tiesiskās palīdzības lūgumus (2016.gadā sagatavoti 10 tiesiskās palīdzības lūgumi) ārvalstīm.

Biroja amatpersonas piedalījās Tieslietu ministrijas izveidotajā pastāvīgajā darba grupā Kriminālprocesa likuma un Krimināllikuma grozījumu izstrādei.

Biroja darbinieki ir nodrošinājuši revidentu, diplomātu, banku darbinieku apmācības, lai sekmētu ziņošanu par ārvalstu amatpersonu kukuļošanu. Izmeklēšanas nodaļas darbinieki ir aktīvi reaģējuši uz informāciju, kas norāda uz ārvalstu amatpersonu kukuļošanu. Izmeklējot pārrobežu kukuļošanu, Biroja izmeklētāji ir pievērsuši uzmanību mantisko jautājumu risinājumam šajos kriminālprocesos un ir aktīvi centušies nodrošināt arestu uzlikšanu, iespējams, noziedzīgi iegūtai mantai.

Ziņojums par operatīvas darbības rezultātiem (pārskats par operatīvās darbības rezultātiem un to raksturojošiem statistikas datiem) izstrādāts un iesniegts Ministru kabinetam atbilstoši Ministru kabineta 2007.gada 12.jūnija instrukcijai Nr.10 “Kārtība, kādā Ministru kabinets kontrolē operatīvās darbības subjektu uzdevumu izpildi”, kas izdota saskaņā ar Operatīvās darbības likuma 34.panta trešo daļu, un ir klasificēts.

Ministru kabineta 2016.gada 16.augusta noteikumu Nr.537 “Noteikumi par informāciju, kas iekļaujama ziņojumā, kuru Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs sniedz Ministru kabinetam un Saeimai” 2.5.2.apakšpunktā minēto informāciju Birojs iesniedza Saeimai atsevišķā dokumentā.

4. Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas noteikumu izpildes un priekšvēlēšanu aģitācijas kontrole

Politisko organizāciju (partiju) un to apvienību finansēšanas noteikumu kontroles mērķis ir nodrošināt partiju finansiālās darbības atklātumu, likumību un atbilstību parlamentārās demokrātijas sistēmai. Veicot likumā noteiktās funkcijas politisko partiju finansēšanas un priekšvēlēšanu aģitācijas kontroles jomā, pārskata periodā Biroja amatpersonas izpildīja virkni būtisku uzdevumu.

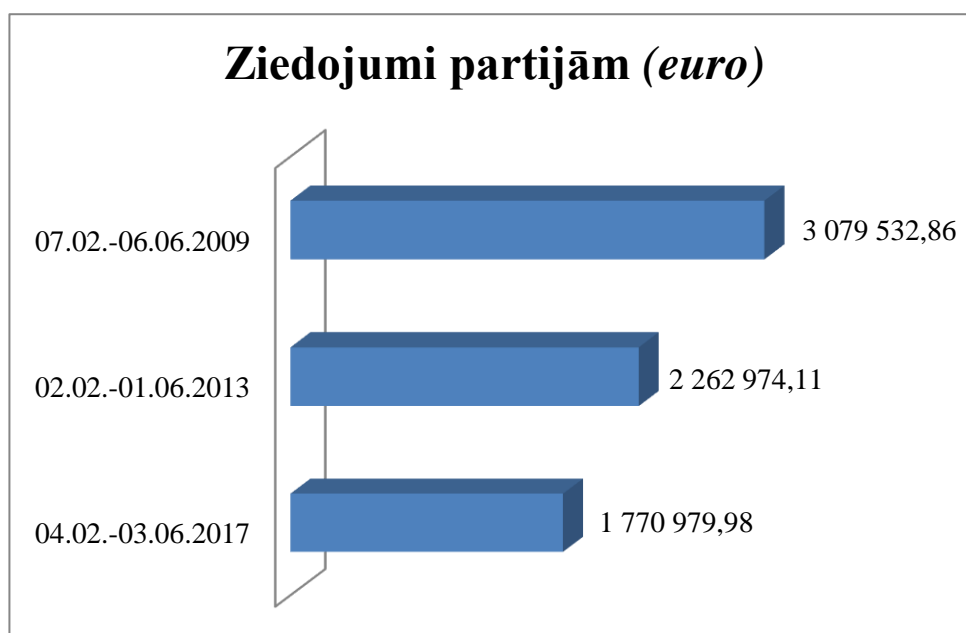
Pārskata periodā saistībā ar vēlēšanu norisi Birojs aicināja politiskās partijas un to apvienības un reklāmas pakalpojumu sniedzējus uz informatīvajiem semināriem par priekšvēlēšanu politiskās aģitācijas un politisko partiju finansēšanas jautājumiem. Semināros tika skaidrotas Priekšvēlēšanu aģitācijas likumā un Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likumā noteiktās prasības, kā arī Biroja pārstāvji atbildēja uz politisko partiju pārstāvju jautājumiem.

2017.gada 3.jūnijā Latvijā norisinājās pašvaldību vēlēšanas, kurās piedalījās 51 partija (partiju apvienība). Atbilstoši normatīvo aktu prasībām Birojs priekšvēlēšanu aģitācijas periodā (120 dienas pirms vēlēšanām) uzraudzīja, vai aģitācijas veicēji ievēro tiem noteiktos priekšvēlēšanu izdevumu ierobežojumus. Kontroles ietvaros Biroja amatpersonas apstrādāja 1925 saņemtos paziņojumus par noslēgtajiem līgumiem par priekšvēlēšanu aģitācijas izvietojumu, labdarības un sponsorēšanas pasākumiem, kā arī pasta izdevumiem, kā arī veica izbraukuma pārbaudes, pretpārbaudes, tajā skaitā veica Biroja rīcībā esošo datu par

priekšvēlēšanu tēriņiem salīdzināšanu ar neatkarīgā monitoringa (ārpakalpojums) datiem. Pārskata periodā Birojs izanalizēja politisko partiju veiktos darījumus par kopējo summu 1 206 353,31 *euro* un trešo personu veiktos darījumus par kopējo summu 81 834,48 *euro*. Birojs konstatēja, ka pirms vēlēšanām neviena politiskā partija vai to apvienība, kā arī ar politiskajām partijām nesaistītā persona nepārsniedza likumā noteikto priekšvēlēšanu aģitācijas izdevumu apmēru vēlēšanu kampaņas izdevumiem.

Saistībā ar iespējamajiem priekšvēlēšanu aģitācijas periodā veiktajiem priekšvēlēšanu aģitācijas un partiju finansiālās darbības pārkāpumiem Birojs izskatīja 315 saņemtās sūdzības un iesniegumus. Iesniegumos vai sūdzībās gan fiziskās un juridiskās personas, gan politiskās partijas vai to apvienības lūdza Biroju skaidrot likumu normas un ziņoja par konkrētiem gadījumiem, kad, iespējams, pārkāpti priekšvēlēšanu aģitācijas ierobežojumi, izmantoti valsts vai pašvaldību administratīvie resursi priekšvēlēšanu aģitācijas veikšanai, kā arī pārkāpti partiju finansēšanas noteikumi. Pārbaudot minētos iesniegumus, Birojs 93 gadījumos sniedza normatīvo aktu piemērošanas skaidrojumus, veica 17 pārbaudes par iespējamo administratīvo resursu izmantošanu priekšvēlēšanu aģitācijas veikšanai, kā arī veica 205 pārbaudes par iespējamo slēpto priekšvēlēšanu aģitāciju pirms pašvaldību vēlēšanām un par iespējamajiem priekšvēlēšanu aģitācijas un partiju finansēšanas noteikumu pārkāpumiem.

2017.gada 120 dienu ilgajā priekšvēlēšanu aģitācijas periodā publicēta un pārbaudīta informācija par politisko partiju un to apvienību 3897 saņemtajiem dāvinājumiem (ziedojumiem) par kopējo summu 1 770 979,98 *euro*. Priekšvēlēšanu aģitācijas periodā (120 dienas pirms vēlēšanām) partiju saņemto ziedojumu kopējais apmērs ir atspoguļots 6.attēlā.

6.attēls. Ziedojumi partijām

Saskaņā ar Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likumā noteiktajām prasībām līdz 2017.gada 3.jūlijam politiskajām partijām, kas bija iesniegušas deputātu kandidātu sarakstus uz pašvaldību vēlēšanām, bija jāiesniedz vēlēšanu ieņēmumu un izdevumu deklarācijas, norādot priekšvēlēšanu ieņēmumus un izdevumus par laika posmu no 2017.gada 4.februāra līdz vēlēšanu dienai 2017.gada 3.jūnijam.

No 51 politiskās partijas, kas piedalījās pašvaldību vēlēšanās, 8 partijas likumā noteiktajā termiņā neiesniedza savas vēlēšanu ieņēmumu un izdevumu deklarācijas. Par

vēlēšanu ieņēmumu un izdevumu deklarāciju neiesniegšanu vai savlaicīgu neiesniegšanu, Birojs sauca pie administratīvās atbildības 8 politiskās partijas, uzliekot naudas sodus 850 *euro* apmērā.

Pārbaudot politisko partiju un to apvienību vēlēšanu ieņēmumu un izdevumu deklarācijas un priekšvēlēšanu aģitācijas ierobežojumu ievērošanu, Birojs konstatēja, ka 31 politiskā partija nav norādījusi visus savus priekšvēlēšanu ieņēmumus un izdevumus un pieņēmusi neatļautus dāvinājumus no juridiskajām personām, kā arī nav ievērojusi priekšvēlēšanu aģitācijas ierobežojumus, proti:

- 20 politiskās partijas un to apvienības norādīja nepatiesas ziņas deklarācijā, kopumā nenorādot finanšu līdzekļus 80 592,90 *euro* apmērā;

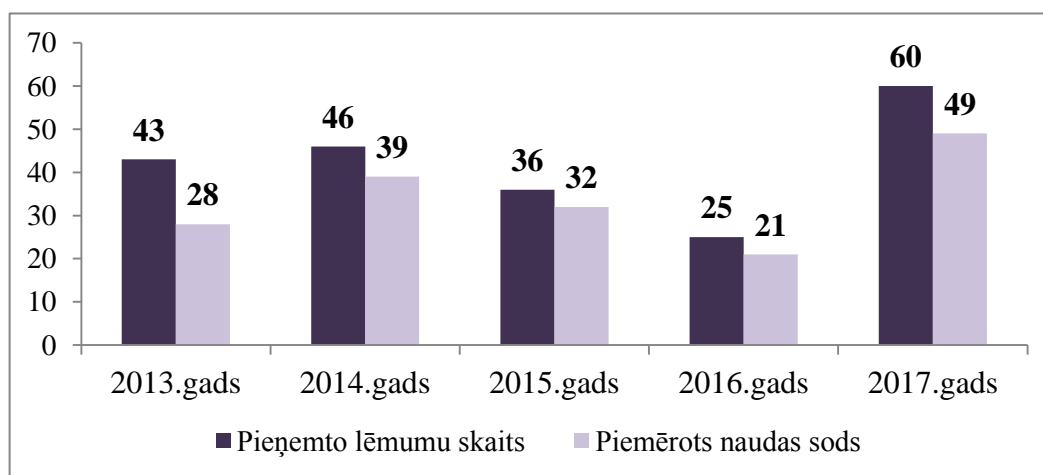
- 25 politiskās partijas un to apvienības neievēroja priekšvēlēšanu aģitācijas materiālu izvietojuma vai uzskaites kārtību;

- 17 politiskās partijas un to apvienības neievēroja likumā noteiktā paziņojuma par paredzamo priekšvēlēšanu aģitācijas materiālu izvietojumu iesniegšanas kārtību;

- 6 politiskās partijas un to apvienības pieņēma neatļautus dāvinājumus (ziedojumus) no juridiskām personām 37 857,28 *euro* apmērā.

Pārskata periodā, izvērtējot partiju un to apvienību pārkāpumus, Biroja amatpersonas pret 38 partijām vai to apvienībām uzsāka administratīvā pārkāpuma lietvedību. Trim no tām lietvedība izbeigta pārkāpuma mazsvarīguma dēļ, četrām partijām izteikti mutvārdu aizrādījumi, savukārt 31 politiskajai partijai pieņemti lēmumi par to saukšanu pie administratīvās atbildības, uzliekot naudas sodu kopsummā 5770 *euro*.

Savukārt par Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likuma un Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma normu pārkāpumiem 2017.gadā Biroja amatpersonas ir uzsākušas 108 (pirmajā pusgadā 24, otrajā – 84) administratīvā pārkāpuma lietas pret partijām un fiziskām personām. Pārskata periodā ir pieņemti 60 (pirmajā pusgadā 7, otrajā – 53) lēmumi administratīvo pārkāpumu lietās, no kuriem 49 (pirmajā pusgadā 7, otrajā – 42) gadījumos ir piemērots naudas sods par gada pārskatu, biedru naudu un ziedojumu ziņojumu iesniegšanas kārtības neievērošanu kopsummā 7655 *euro*. Sešos gadījumos pieņemti lēmumi un piemērots naudas sods fiziskām vai juridiskām personām par priekšvēlēšanu aģitācijas kārtības neievērošanu, uzliekot naudas sodus kopsummā 320 *euro*. Pieņemtie lēmumi ir atspoguļoti 7.attēlā.

7.attēls. Administratīvo pārkāpumu lietās pieņemto lēmumu skaits

Kopumā pārskata periodā (2017.gadā) saņemti un publicēti ziņojumi par 749 dāvinājumiem (ziedojumiem), kā arī 70 gada pārskati.

Piecām politiskajām partijām (*Zaļo un Zemnieku savienība, Saskaņa sociāldemokrātiskā partija, Latvijas Reģionu Apvienība, Nacionālā apvienība Visu Latvijai!-Tēvzemei un Brīvībai/LNNK, No sirds Latvijai*) 2017.gadā ir izmaksāts valsts budžeta finansējums 612 397,64 *euro* apmērā.

Pārskata periodā partijas un to apvienības atbilstoši Biroja pieņemtajiem lēmumiem ir atmaksājušas valsts budžetā pretlikumīgi saņemto finansējumu 6653,91 *euro* apmērā un naudas sodus 1403,42 *euro* apmērā.

5. Biroja personālpolitika un iekšējā kontrole

2017.gada 31.decembrī no Biroja 150 štata vietām aizpildītas ir 125 štata vietas. Laikposmā no 2017.gada 1.janvāra līdz 2017.gada 31.decembrim dienesta tiesiskās attiecības Birojā ir uzsākušas 18 personas, savukārt dienesta tiesiskās attiecības ar Biroju pārtraukušas 14 personas.

2017.gada 1.novembrī, lai efektīvizētu Biroja funkciju izpildi, izvērtējot nepieciešamību pilnveidot analītisko darbu, Birojā ir veiktas būtiskas strukturālās izmaiņas, izveidojot Stratēģiskās analīzes un politikas plānošanas nodaļu un Lietvedības nodaļu. Stratēģiskās analīzes un politikas plānošanas nodaļa ir tiešā Biroja priekšnieka pakļautībā. Tā nodrošina sistēmisku pieeju korupcijas novēršanā un apkarošanā, veic korupcijas novēršanas un apkarošanas metodikas attīstīšanu valsts iestādēs, koordinē Biroja sabiedriskās attiecības un izstrādā sabiedrības izglītošanas stratēģiju, veic Latvijas un citu valstu pieredzes apkopošanu korupcijas novēršanas un apkarošanas jomā, kā arī nodrošina Biroja darbības stratēģijā izvirzīto prioritāro jomu stratēģisko analīzi.

Lai efektīvi un kvalitatīvi tiktu nodrošināta prioritāro jomu informācijas analīze un tās rezultāti, atbilstoši aktuālajām starptautiskajām tendencēm, tiktu izmantoti novēršot korupcijas riskus vēl pirms valsts interesēm tiek radīts kaitējums, ir nepieciešams piesaistīt kvalificētus, pieredzējušus darbiniekus un pilnveidot esošo darbinieku zināšanas par informācijas tehnoloģijām, finanšu un stratēģisko analīzi. Lai noteiktu korupcijas riskam pakļautās jomas un risku analīzes rezultātā identificētu personas, kuru darbībā saskatāmas likumpārkāpumu pazīmes, jāizmanto efektīvākas informācijas analīzes metodes, tajā skaitā, iepazīstoties ar citu valstu pieredzi stratēģiskās analīzes veikšanā.

Birojs darbinieku atlasī organizē, izmantojot dažādas personālatlases metodes, tādējādi nodrošinot, ka dienestam iestādē tiek pieņemti atbilstošākie kandidāti. Lai piesaistītu profesionāļus ar lielu pieredzi, Birojs izmanto arī vervēšanas metodi.

Obligātās prasības pretendentiem dienestam Birojā noteiktas Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja likumā. Personāla atlases procesā ir jānodrošina kandidātu atbilstības izvērtēšana gan Korupcijas novēršanas un apkarošana biroja likumā noteiktajām obligātajām prasībām, gan arī likumā „Par valsts noslēpumu” noteiktajām prasībām, lai amatpersona varētu saņemt speciālo atļauju pieejai valsts noslēpumam. Līdz ar to pretendentu atlase ir laikietilpīgs un ilgstošs process, kas sastāv no diviem etapiem – pretendenta profesionālās atbilstības izvērtējuma (iegūtā izglītība, darba pieredze, pretendenta spēja analizēt lielu informācijas apjomu, spēja pieņemt lēmumus, citas prasmes, iemaņas) un personas izvērtējuma speciālās atļaujas pieejai valsts noslēpumam saņemšanai. Salīdzinoši ilgā

darbinieku atlases procedūra Birojā ir uzskatāma par visai būtisku papildu apgrūtinājumu jaunu darbinieku piesaistē.

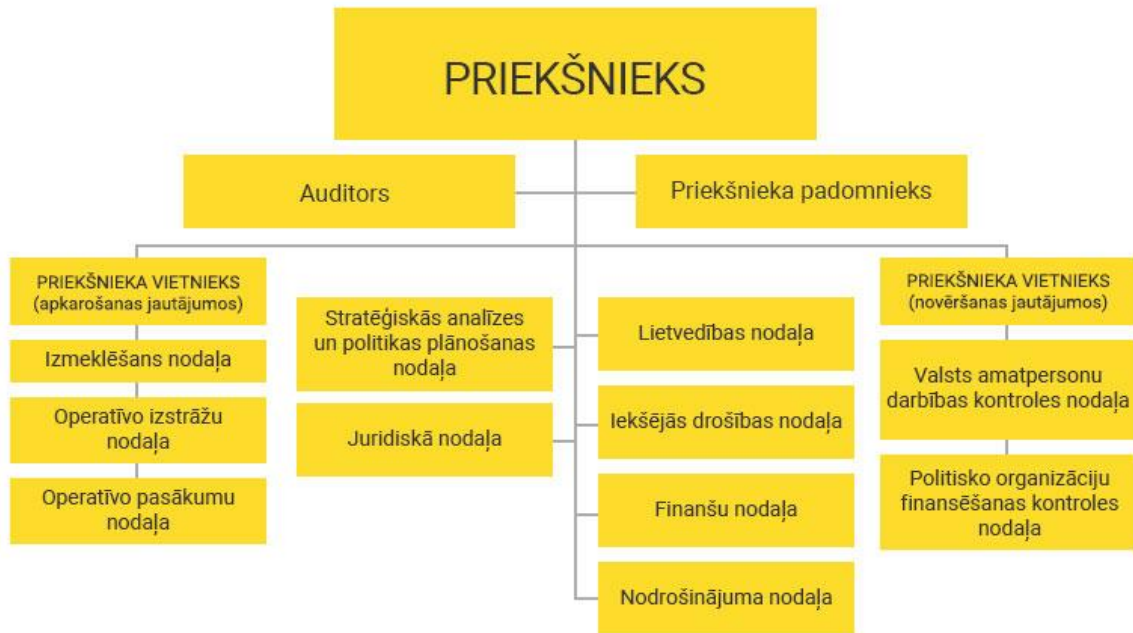
Birojā nodarbinātajiem ir nodrošināta veselības apdrošināšana, nelaimes gadījumu apdrošināšana amatpersonām, kuras veic izmeklēšanu un operatīvo darbību, kā arī pabalsti (atvaļinājuma pabalsts atkarībā no stāža u.c.), kompensācijas un cita normatīvajos aktos paredzētā noteikto izdevumu segšana. Atkarībā no sasniegtajiem darba izpildes rezultātiem un veicamo darbu prioritātēm, regulāri tiek pārskatīts jautājums par iespēju piešķirt normatīvajos aktos paredzētās prēmijas, piemaksas (par personisko darba ieguldījumu un darba kvalitāti, speciālās piemaksas par darbu, kas saistīts ar īpašu risku, par papildu darbu u.c.) un naudas balvas. Par ikgadējās darbības un tā rezultātu novērtējumu Birojā strādājošie tiek prēmēti līdz 75 procentiem no mēnešalgas, ja novērtējums ir “teicami”; līdz 65 procentiem no mēnešalgas, ja novērtējums ir “ļoti labi”; līdz 55 procentiem no mēnešalgas, ja novērtējums ir “labi”. Par izcilu un/vai ilggadēju darbu Biroja gadadienā Biroja amatpersonām un darbiniekiem pasniedz Goda diplomus.

Birojā ir nodrošināti piemēroti darba apstākļi un atbilstošs tehniskais nodrošinājums (mēbeles, datortehnika, sakaru līdzekļi u.c.). 2018.gadā ir plānota Biroja darbības pārcelšana uz ēku Citadeles ielā 1, Rīgā. Ēka būs pilnībā pielāgota Biroja darba vajadzībām un specifikai, nodrošinot prasībām atbilstošu darbu ar valsts noslēpuma objektiem, kā arī uzlabojot dokumentu uzglabāšanas iespējas. Ēkā būs izveidota konferenču zāle, kas nodrošinās iespēju īstenot apmācības par pretkorupcijas jautājumiem plašākai auditorijai tieši Biroja telpās.

Biroja amatpersonas tiek iesaistītas lēmumu pieņemšanā, piedaloties dažādās darba grupās, komisijās, starpinstitūciju un ārvalstu institūciju darba grupās. Profesionālo zināšanu, prasmju un iemaņu paaugstināšanai Biroja amatpersonām ir nodrošināti vērtīgi pieredzes apmaiņas braucieni pie ārvalstu kolēģiem, kā arī dalība dažādu starpinstitūciju un ārvalstu institūciju darba grupās. Biroja amatpersonām ir iespēja celt savu profesionālo kvalifikāciju un iegūt papildu zināšanas, apmeklējot lekcijas, seminārus un mācības, tajā skaitā iespēja pilnveidot un attīstīt valodu prasmes.

Biroja amatpersonas un darbinieki darbojas vienotā hierarhiskā sistēmā, kur viens darbinieks ir padots citam darbiniekam. Biroja amatpersonas un darbinieki darbojas savas kompetences ietvaros un savus pienākumus pilda un īsteno patstāvīgi.

Biroja priekšnieka vietnieki vērtē tiem pakļauto nodaļu vadītājus un sniedz priekšlikumus viņu atalgojuma, piemaksu un apbalvojumu noteikšanai. Biroja nodaļu vadītāji iesniedz tiešajam vadītājam priekšlikumus par nodaļas struktūru un darba organizāciju, darbinieku iecelšanu amatā un atbrīvošanu no amata, darbinieka pienākumu apjomu, darbības rezultātiem, materiālo un morālo stimulēšanu darbinieka kvalifikācijas paaugstināšanu, kā arī saukšanu pie disciplinārbildības. Biroja personāla vadības funkciju izpildi un to attīstību iestādē nodrošina Juridiskā nodaļa. Biroja struktūra atspoguļota 8.attēlā.

8.attēls. Biroja struktūra

Birojā ir izstrādāts Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja iekšējā audita stratēģiskais plāns 2016.– 2020.gadam. Lai nodrošinātu visu Biroja procesu iekšējās kontroles sistēmas novērtēšanu, ir izveidots detalizēts Biroja procesu saraksts un veikts procesu novērtējums, kā arī laikposmā no 2016. –2020.gadam paredzēts aptvert visus Biroja procesus.

6. Biroja stratēģijas izpilde

Pārskata periodā noslēdzās “Korupcijas novēršanas un apkarošanas darbības stratēģijas 2014.–2016.gadam” izpilde, savukārt Biroja stratēģijas 2017.–2019.gadam izstrāde ieilga, tādējādi pārskata periodā Birojs savā darbībā balstījās gan uz Pamatnostādnēs, gan uz Biroja darbības stratēģijā 2014.–2016.gadam, gan uz Biroja darbības stratēģijas 2017. –2019.gadam projektā ietverto.

1.tabula. Rezultatīvie rādītāji

Mērķis	Rezultāts	2015 izpilde	2016 izpilde	2017 plāns	2017 izpilde	Komentārs
Mazināt korupcijas izplatības līmeni	Uzlabojas Korupcijas uztveres indekss (vērtējums 100 punktu sistēmā, kur “100” nozīmē “korupcijas nav”)	55	57	60	n/a	Ziņojuma sagatavošanas brīdī nav publicēts starptautiskās pretkorupcijas organizācijas <i>Transparency International</i> apkopotais 2017.gada korupcijas uztveres indekss.
Paaugstināt valsts amatpersonu zināšanu līmeni par pretkorupcijas prasībām	Realizējot zināšanu pārbaudes testus izglītošanas pasākumos, pieaug to valsts amatpersonu skaits, kas labi pārzina pretkorupcijas prasības	82%	84%	84%	88%	Mērķis ir sasniegts. Ir izstrādāti kvalitatīvi izglītojošie materiāli un valsts amatpersonu apmācības veic Biroja darbinieki ar augstu kompetences līmeni normatīvo aktu piemērošanas skaidrošanā.

Mērķis	Rezultāts	2015 izpilde	2016 izpilde	2017 plāns	2017 izpilde	Komentārs
Atklāt un izmeklēt noziedzīgus nodarījumus	Konstatēti noziedzīgie nodarījumi	56	60	63	65	Mērķa sasniegšanu nodrošināja Izmeklēšanas nodaļas un Operatīvo izstrāžu nodaļas darbinieku profesionalitāte un uzkrātā profesionālā pieredze.
	Biroja uzsāktu krimināllietu īpatsvars, kas nosūtītas kriminālvajāšanai un nav izbeigtas prokuratūrā (%)	87,5	92,9	95	88,2	Pārskata periodā prokuratūrā ir izbeigtas 2 krimināllietas, ko Birojs ir nosūtījis kriminālvajāšanas uzsākšanai.
	Birojā uzsāktu kriminālprocesu skaits pēc OIN sniegtās informācijas	7	6	12	11	Operatīvo izstrāžu nodaļa sniedz lielu ieguldījumu kriminālprocesu vispusīgā un ātrā izmeklēšanā, strādājot kriminālprocesu izmeklēšanas grupās un pildot procesuālos uzdevumus uzsāktajos kriminālprocesos, tajā skaitā nodrošinot speciālās izmeklēšanas darbības.
Pieņemt likumīgus un pamatotus lēmumus politisko partiju finansēšanas kontroles jomā	Pārskata gadā spēkā atstāto Biroja lēmumu īpatsvars saistībā ar administratīvajiem pārkāpumiem un pretlikumīgu finanšu līdzekļu atmaksu, kas nav atcelti	99,97%	100%	98%	100%	Mērķa sasniegšanu nodrošināja Politisko organizāciju finansēšanas kontroles nodaļas darbinieku profesionalitāte un uzkrātā profesionālā pieredze.

Mērķis	Rezultāts	2015 izpilde	2016 izpilde	2017 plāns	2017 izpilde	Komentārs
Mazināt naudas lomu un ietekmi politikā	Konstatētie pārkāpumi politisko partiju finansēšanā un aģitācijas veikšanā	36	26	25	66	Ņemot vērā, ka Latvijā 2017.gadā notika pašvaldību vēlēšanas, Birojs konstatēja ievērojami lielāku pārkāpumu skaitu.
Nodrošināt Biroja pieņemto lēmumu likumību un pamatotību valsts amatpersonu kontroles jomā	Biroja pieņemto lēmumu īpatsvars saistībā ar administratīvajiem pārkāpumiem korupcijas novēršanas jomā, kas nav atcelti	100%	99,54%	98%	98,3%	Mērķa sasniegšanu nodrošināja Valsts amatpersonu darbības kontroles nodaļas darbinieku profesionalitāte un uzkrātā profesionālā pieredze.
Veikt valsts amatpersonu kontroli interešu konfliktu novēršanas jomā	Biroja pieņemtie lēmumi par Interešu konflikta likuma normu pārkāpumiem	285	263	260	297	Biroja pieņemto lēmumu skaits interešu konflikta novēršanas jomā ir palielinājies. Pārskata periodā 30% no Biroja pieņemtajiem lēmumiem interešu konflikta novēršanas jomā bija par valsts amatpersonu neatbilstošu rīcību ar publiskas personas mantu.
	Izvērtēto valsts amatpersonu deklarāciju skaits (valsts amatpersonu skaits)	948	872	950	1190	Mērķis ir sasniegts. To nodrošināja Biroja pārbaudīto valsts amatpersonu skaita palielināšana, aptverot plašāku valsts amatpersonu loku.

7. Biroja budžeta līdzekļu izlietojums

Birojam 2017.gadā piešķirtais valsts budžeta finansējums bija 5 665 676 *euro*, papildus tam Birojs piesaistīja ārvalstu finanšu palīdzību 93 206 *euro* apmērā.

2.tabula. Budžeta līdzekļu izlietojums

Nr. p. k.	Finansiālie rādītāji	2016.gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā uz 31.12.2017.	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	4 939 010	5 758 882	5 758 882
1.1.	dotācijas	4 932 713	5 665 676	5 665 676
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	-	-	-
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	6 297	93 206	93 206
1.4.	ziedojumi un dāvinājumi	-	-	-
2.	Izdevumi (kopā)	4 678 999	5 758 882	5 520 047
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	4 372 730	4 908 353	4 682 030
2.1.1.	kārtējie izdevumi	3 781 672	4 194 987	4 070 510
2.1.2.	procentu izdevumi	-	-	-
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	576 980	612 398	510 553
2.1.4.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība	7 781	7 762	7 761
2.1.5.	uzturēšanas izdevumu transferti	6 297	93 206	93 206
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	306 269	850 529	838 017
3.	Finansiālā bilance	-3 894	0	238 835
3.1.	ārvalstu finanšu palīdzības naudas līdzekļu atlikumu izmaiņas (samazinājums)	3 894	-	-

8. Biroja darbības prioritātes 2018.gadam

Biroja darbības stratēģijā 2018.–2019.gadam⁴ Birojs ir noteicis prioritārās jomas turpmākajiem diviem gadiem, norādot, ka Birojs, stiprinot analītisko kapacitāti un resursus, mērķtiecīgi koncentrēsies uz korupcijas risku identificēšanu un novēršanu, koruptīvu attiecību atklāšanu un sagraušanu prioritārajās jomās.

Biroja resursi tiks koncentrēti šādu prioritāro uzdevumu veikšanai:

1. Mazināt valsts amatpersonu prettiesiskas rīcības ar publiskas personas mantu un finanšu līdzekļiem iespējamību, kā arī izskaust koruptīvus noziedzīgus nodarījumus publiskas personas institūcijās, veicot mērķtiecīgas darbības šādās prioritārajās jomās:

- 1.1. tiesu varas institūcijās;
- 1.2. publiskajos iepirkumos:
 - a) Eiropas Savienības finansētajos projektos;
 - b) veselības nozarē;
 - c) būvniecības nozarē;
 - d) Latvijas lielākajās pašvaldībās.

2. Pilnveidot politisko partiju finansēšanas un priekšvēlēšanu aģitācijas likumības uzraudzības ietvaru un apkarot politisko organizāciju nelikumīgu finansēšanu lielā apmērā ar mērķi mazināt naudas lomu politikā.

3. Stiprināt Biroja analītisko kapacitāti, nodrošināt Biroja amatpersonu kvalifikācijas celšanu, kā arī turpināt risināt jautājumus par Biroja amatpersonu atlīdzības paaugstināšanu un sociālo garantiju uzlabošanu, lai nodrošinātu Birojā nodarbinātajiem konkurētspējīgu atalgojumu.

GODS PĀR VARU!

Korupcijas novēršanas un
apkarošanas biroja priekšnieks

J.Straume

Nr.126, 67797230
126@knab.gov.lv

Nr.020, 67797276
020@knab.gov.lv

⁴ Biroja darbības stratēģija 2018.–2019.gadam.

Pieejama: https://www.knab.gov.lv/upload/2018/strategija_2018_2019_apstiprinata.pdf